

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Godlewski

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2014 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko M. N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 24 kwietnia 2014 roku

sygnatura akt IX C 2554/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.265,95 zł (pięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt pięć złotych i dziewięćdziesiąt pięć groszy) z umownymi odsetkami w wysokości 12,9% w stosunku rocznym od dnia 25 września 2013 r. do dnia 8 października 2014 r. i dalszymi odsetkami maksymalnymi od dnia 9 października 2014 r. do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. kosztami procesu obciąża powoda w 19%, a pozwanego w 81% i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 957,04 zł;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. kosztami postępowania apelacyjnego obciąża powoda w 19%, a pozwanego w 81% i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 324,50 zł.

SSO Krzysztof Godlewski

UZASADNIENIE

Bank (...) S.A. z siedzibą w W. domagał się od pozwanego M. N. kwoty 6.484,87 zł wraz z odsetkami w wysokości 1,8 krotności odsetek ustawowych (zgodnie z § 5 umowy o limit zadłużenia) za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów opłaconych pełnomocnictw.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jego poprzednik prawny zawarł z pozwanym umowę kompleksowej obsługi klienta private banking wraz umową o limit zadłużenia w koncie osobistym. W związku z niewywiązywaniem się pozwanego z umowy powód wypowiedział mu umowę w dniu 22.04.2013 r. Następnie 29.08.2013 r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności. Do dnia wniesienia pozwu pozwany nie uregulował należności.

W dniu 8.10.2013 r. referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu.

Powyższy nakaz zapłaty pozwany zaskrzył w całości i wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości oraz o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. Pozwany wniósł także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, w sprawie o sygnaturze akt IX C 2554/13 w punkcie 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.484,87 zł wraz z odsetkami umownymi liczonymi w stosunku rocznym w wysokości 1,8-krotności odsetek ustawowych od kwoty 6.244,87 zł od dnia 25 września 2013 r. do dnia zapłaty; w punkcie 2 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając niniejsze orzeczenie w całości.

Pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut naruszenia:

- art. 728 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż pomimo braku wykonywania przez powoda obowiązków wynikających z przytoczonego przepisu, powód nie naruszył prawa w sposób uzasadniający przyjęcie, iż od dnia 1 grudnia 2007 r. pobierane opłaty z tytułu prowadzenia rachunku bankowego były bezpodstawne;
- art. 730 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż w okolicznościach sprawy powód uprawniony był do wypowiedzenia umowy rachunku bankowego.
- art. 233 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie wszechstronnej oceny materiału dowodowego, stanowiące uchybienie Sądowi I Instancji zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego poprzez nieuzasadnione i nie poparte weryfikacją w drodze wyliczenia oparcie wyroku jedynie o twierdzenia powoda, a w szczególności wypis z ksiąg bankowych Banku (...) S.A. z dnia 17 września 2013r., zignorowanie dowodu w postaci Listy operacji za okres od 01/01/2004 do 31/12/2012, z której wynika dokonanie wpłaty przez pozwanego łącznie 17.400 PLN, pominięcie oczywistej sprzeczności dokumentów powoda: wypisu z ksiąg bankowych Banku (...) z dnia 17 września 2013r. oraz wypowiedzenia umowy rachunku bankowego z dnia 22 kwietnia 2013r. wykazujących różne salda zadłużenia powoda -stanowiące uchybienia zasadzie swobodnej oceny dowodów.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Z uwagi na to, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził w niniejszej sprawie postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku ograniczono, zgodnie z treścią art. 505¹³§ 2 k.p.c. do wyjaśnienia jego podstawy prawnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się częściowo zasadna.

Sąd Okręgowy zasadniczo podziela ustalenia faktyczne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia oraz rozważania prawne przedstawione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, z uwzględnieniem poniższych uwag i zastrzeżeń.

Zwrócić należy uwagę, że podział Banku (...) S.A. z siedzibą w K., wcześniej działającego po (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w K., z którym to pozwany zawarł umowę, nastąpił w oparciu o art. 529 § 1 pkt 4 ksh – podział przez wydzielenie. Oznacza to, że doszło do przeniesienia części majątku spółki dzielonej na istniejącą (...) Bank (...) S.A. Zgodnie z art. 531 § 1 ksh spółki przejmujące wstępują z dniem wydzielenia w prawa i obowiązki spółki dzielonej, określone w planie podziału. Dniem wydzielenia jest data wpisu do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej (art. 530 § 2 zd. 2 ksh). W następstwie wydzielenia dochodzi do sukcesji uniwersalnej w zakresie praw i obowiązków cywilnoprawnych (por. Andrzej Kidyba, Komentarz aktualizowany do art.531 Kodeksu spółek handlowych, LEX).

Oznacza to, że Bank (...) S.A. z chwilą wydzielenia stał się stroną umowy stanowiącej podstawę roszczenia powoda w niniejszej sprawie. Zaniechanie zawiadomienia o powyższym podziale kontrahentów, w tym pozwanego, pozostaje bez wpływu na wstąpienie w prawa i obowiązki spółki podlegającej podziałowi, które następuje z mocy samego prawa. Zatem zarzut braku zawiadomienia pozwanego przez powoda o podziale Banku (...) S.A. jest całkowicie chybiony.

Na marginesie można jedynie zauważyć, że na zasadzie domniemania faktycznego można przyjąć, że pozwany o podziale był zawiadomiony. Skoro bowiem miał ustanowione stałe zlecenie zasilania rachunku o nowym numerze, nadanym w związku z podziałem Banku (...) S.A. i wstąpieniem w jego miejsce (w zakresie części oddziałów banku (...) S.A.) Banku (...) S.A., to nie mógł on nie wiedzieć, że do takiego przekształcenia doszło.

W następstwie wstąpienia przez Bank (...) S.A. w prawa i obowiązki Banku (...) S.A., mógł on jako powód dochodzić wszelkich roszczeń wynikających z umowy z dnia 9.07.2003 r. kompleksowej obsługi klienta private banking i umowy o limit zadłużenia w koncie osobistym, w tym opłat z niej wynikających oraz naliczać odsetki od zaległości. Powód mógł również skorzystać z uprawnienia do wypowiedzenia umowy rachunku bankowego z ważnych powodów (art. 730 k.c.). Niewątpliwie umowa była zawarta na czas nieokreślony, a pozwany systematycznie naruszał jej istotne postanowienie. Zgodnie z § 3 tejże umowy „Warunkiem prowadzenia na rzecz klienta obsługi private banking jest zapewnienie na koncie osobistym średniomiesięcznych wpływów na poziomie nie niższym niż 20.000 zł liczonych w okresach półrocznych.” Tego podstawowego warunku prowadzenia rachunku bankowego na szczególnych zasadach bezspornie pozwany jednak nie spełniał, czym dał powód do wypowiedzenia umowy.

Trafny natomiast okazał się zarzut braku zweryfikowania przez sąd dokumentów prywatnych przedłożonych przez powoda, w tym wyciągu z ksiąg Banku (...) S.A. nr (...)/(...), które w związku brzmieniem art. 95 ust. 1 i 1a prawo bankowe, nie mają mocy dokumentów urzędowych, lecz prywatnych. Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że wyciąg z ksiąg banku jest dokumentem prywatnym, lecz wadliwie uznał, że dokumenty prywatne korzystają z domniemania prawdziwości. Domniemanie prawdziwości dotyczy dokumentów urzędowych. Zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Dokumentów prywatnych dotyczy zaś domniemanie autentyczności, a mianowicie, że osoba która podpisała dokument prywatny, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg banku nie mógł być miarodajną podstawą rozstrzygnięcia sprawy, skoro wynikające z niego kwoty nie znajdują potwierdzenia w dokumentach źródłowych. Należy podkreślić, że pozwany kwestionował powództwo nie tylko co do zasady, ale również co do wysokości. Wobec powyższego trafny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c.

Podstawowym dokumentem, który winien podlegać ocenie Sądu w kontekście wniesionego powództwa i podniesionych przez pozwanego zarzutów jest lista operacji na rachunku bankowym (k. 61-72).

Należy zauważyć, że pozwany nie kwestionował samych operacji bankowych na spornym rachunku, poza okolicznością obciążenia go opłatą za prowadzenie rachunku, już po przejęciu oddziału banku prowadzącego rachunek pozwanego, który to zarzut okazał się, jak wyjaśniono wyżej, nietrafny. Wobec powyższego należało obliczyć saldo rachunku, przy uwzględnieniu operacji wskazanych w tym zestawieniu. Analiza niniejszego zestawienia wskazuje na to, że po dokonaniu ostatniej operacji saldo rachunku wynosiło 4.774,87 zł. Taką też kwotę należało zasądzić jako kwotę zadłużenia głównego. Obliczenie to opiera się na założeniu, że w dniu 1.01.2004 r. saldo na rachunku wynosiło „0 zł”. Niewykluczone jest, że założenie to może być błędne, jednakże dokumenty źródłowe przedłożone przez powoda nie pozwalają na poczynienie odmiennych ustaleń.

Jeżeli chodzi o roszczenie powoda o odsetki od należności głównej za okres od 30.11.2012 r. do 16.09.2013 r., to dokumenty złożone przez powoda nie dają podstaw do naliczania odsetek według stopy procentowej jak od zadłużenia przeterminowanego. Zgodnie bowiem z § 5 ust. 1 umowy o limit zadłużenia na koncie osobistym (k. 7-8) „w przypadku przekroczenia maksymalnej kwoty limitu powstałe zadłużenie traktowane jest jako zobowiązanie długoterminowe (zadłużenie przeterminowane) a niespłacone odsetki powiększają kwotę zadłużenia.” Jednakże, co było bezsporne, pozwany nie przekroczył dopuszczalnego limitu zadłużenia ustalonego na kwotę 10.000 zł (§ 1 ust. 1 umowy o limit zadłużenia na koncie osobistym).

Zatem powodowi należą się jedynie odsetki określone w § 1 ust. 3 umowy o limit zadłużenia na koncie osobistym, czyli w wysokości 12,9% w stosunku rocznym. Łącznie odsetki za okres od 30.11.2012 r. do 16.09.2013 r. liczone od kwoty 4.774,87 zł wyniosły 491,08 zł. Pod doliczeniu tych odsetek (skapitalizowanych odsetek) do kwoty należności głównej powstaje kwota 5.265,95 zł.

Od roszczenia głównego i skapitalizowanych odsetek zasądzono odsetki zgodnie z żądaniem pozwu tj. liczone od dnia wytoczenia powództwa, ale nie w wysokości wskazanej w pozwie, lecz w wysokości odsetek umownych ustalonych na poziomie 12,9 % w stosunku rocznym. W tym miejscu należy podnieść, że od 9.10.2014 r. wysokość odsetek umownych przekracza odsetki maksymalne, dlatego od tej daty należą się jedynie odsetki maksymalne.

Odnośnie żądania zasądzenia od pozwanego kwoty 260 zł tytułem opłat i prowizji, to należy wskazać, że brak było podstaw do zasądzenia tejże kwoty, bowiem z żadnego z przedłożonych dokumentów nie wynika taki obowiązek po stronie pozwanego. Zatem w tym zakresie roszczenie podlegało oddaleniu.

Wobec zmiany merytorycznego rozstrzygnięcia w następstwie apelacji wniesionej przez pozwanego, zmianie podlegało również orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu przed Sądem I instancji. Ostatecznie powód wygrał sprawę w 81%, bowiem domagał się zasądzenia kwoty 6.484,87 zł, zasądzono zaś 5.265,95 zł. Pozwany natomiast wygrał w 19%.

Na koszty procesu strony powodowej złożyła się: opłata od pozwu – 250 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 1.200 zł, ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Łącznie koszty te wyniosły 1.467 zł. 81% z tej kwoty daje 1.188,27 zł.

Na koszty pozwanego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 1.200 zł, ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Łącznie koszty te wyniosły 1.217 zł. 19% z tej kwoty daje 231,23 zł.

Po kompensacji kosztów (art. 100 zd. 1 k.p.c.) zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 957,04 zł (1.188,27-231,23=957,04).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., oddalając apelację w pozostałym zakresie jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie II wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie III wyroku na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c. uwzględniając fakt, że powód wygrał postępowanie apelacyjne także w 81%, zaś pozwany w 19%.

Na koszty procesu strony powodowej w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 600 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. 81% z tej kwoty daje 486 zł.

Na koszty procesu strony pozwanej w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 600 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz opłata od apelacji w kwocie 250 zł. Łącznie koszty te wyniosły 850 zł. 19 % z tej kwoty daje 161,50 zł.

Po kompensacji kosztów (art. 100 zd. 1 k.p.c.) zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 324,50 zł ($486-161,50=324,50$).

W tym miejscu należy zauważyć, że pozwany uiścił opłatę od apelacji w kwocie 325 zł, zamiast 250 zł (k. 111). Do zwrotu różnicy obowiązany będzie Sąd I instancji.

SSO K. Godlewski